

Notarski shod.

(Dopis.)

Dné 28. junija t. l. zborovala je na Bledu kranjsko-štajersko-koroška skupina avstrijskega notarskega društva*) pod predsedstvom svojega načelnika dr. Frana Voka, c. kr. notarja v Ljubljani. Zborovanja udeležilo se je 20 notarjev ter 8 not. kandidatov in sicer 16 notarjev in 7 kandidatov iz Kranjske, 3 notarji in 1 kandidat iz Štajerske in 1 notar iz Koroške.

Dnevni red zborovanja obsegal je med važnejšimi točkami razgovor in sklepanje:

a) O posledkih omejene prisilne legalizacije po smislu zakona z dné 5. junija 1890, drž. zak. št. 109, za zemljeknjižne listine, tikajoče se vrednosti do 100 gld. av. v.

O tej točki vnel se je živahen daljši razgovor. Konstatovalo se je, da se je na Štajerskem in Koroškem, kjer sta deželna zbora za imenovani kronovini sprejela omejitev legalizacije, le malo premenilo glede legalizovanja pisem. Ljudje prihajajo slej ko prej k notarjem zaradi legalizovanja pisem, tikajočih se vrednosti pod 100 gld., katero notarji opravljajo brezplačno. Le malo listin je, katerih podpisi bi bili poverjeni po smislu novega zakona.

*) Avstrijsko notarsko društvo (Oesterreichischer Notarenverein), katero je ustanovil za celo Avstrijo nepozabni reorganizator avstrijskega notarijata dr. Leon Roncali l. 1881 (pri osnovalnem shodu v Pragi), šteje 1002 uda in je gotovo največilnejše pravniško društvo v Avstriji. Središče društvu je na Dunaji, deli se pa društvo po nadsodiških okrožjih na skupine, katerih vsaka ima svojega načelnika. — Smoter društvu je: vsestranski razvoj notarijata in pospeševanje duševnega ter materialnega prizadevanja notarskega stanu. V ta namen izdaja list »Zeitschrift für Notariat und freiwillige Gerichtsbarkeit in Oesterreich«, ki izhaja po jedenkrat na teden, prireja vsakoletne shode notarjev in kandidatov po skupinah v okrožjih nadsodišč in izvršuje svoje posle po zborih centralne deputacije na Dunaji in po glavnih zborih, veršelih se v večjih mestih Avstrije (letos v Krakovem). Posebno znamenit je po društvu ustanovljeni »penzijski zavod« (Pensionsinstitut), ki stoji na zdravi, trdni podlogi in kateremu smoter je proti primerni vstopnini in vsakoletnim doneskom zagotavljati notarjem in kandidatom penzije v starosti in onemoglosti ter penzije sirotam in udovam notarjev ter kandidatov. — Omenjati je obče zanimanje in lepo harmonijo vseh narodnostij v društvu. Sedanji društveni predsednik je dr. Stanisl. Poraj vitez Madejski, bivši c. kr. notar in sedaj c. kr. vseučiliški profesor ter uplivni član poljske delegacije v državnem zboru.

Glede Kranjske, v kateri napominani zakon zaradi odpora deželnozborske večine ni obveljal in katera torej v tem oziru ne kaže nikake premembe, sklenilo se je, da se bode, ako bi v letošnjem zborovanji deželnega zbora takozvana stranka »kmetjskih prijateljev« zopet poskusila napad na prisilno legalizovanje, v odpor osnoval med notarji nekaj agitacijski odbor, ki bode, kakor lansko leto, skušal zopet ugodno uplivati na večino deželnega zbora, da se v varnost javnega kredita vzdrži prisilno legalizovanje tudi za pisma, tikajoča se vrednosti do 100 gld., katera so na Kranjskem ogromna večina vseh pisem. Konstatovalo se je tudi, da vsi notarji na Kranjskem zastoj legalizujejo listine do vrednosti 100 gld.

b) Ob uvedbi prisilnega pristopa notarjev in not. kandidatov k penzijskemu zavodu notarskega društva.

Skupščina je v tem vprašanji gledé na to, da je večina notarjev in kandidatov na ta ali oni način zavarovana uže pri drugih zavarovalnih društvih, opustila misel na prisilno zavarovanje notarjev in kandidatov pri penzijskemu zavodu — sklenila pa je, da naprosi centralno deputacijo notarskega društva, naj dela na to, da se k notarskemu redu z dné 25. julija 1871, drž. zak. št. 75, izposluje določba, po kateri »pro futuro« vsak novoimenovani notar postane »eo ipso« član penzijskega zavoda ter mora prevzeti zanj dotične obvezanosti.

Vsakdor, kateremu srce bije za notarski stan in ki zna, kolikokrat se pripeti, da umrši notar zapustí udovo in sirote brez osigurane bodočnosti, ali kolikokrat se obdrže, notarskemu stanu v kvar, notarji, ki so po starosti ali iz drugih uzrokov onemogli, samo zaradi tega, ker bi drugače živeti ne mogli, tisti bode gotovo vesel pozdravljal ta važni korak za zboljšanje materialnega stanja notarskega stanu in želeti je le, da storjeni sklep tudi zadobi življenje.

c) O sredstvih in potih, kako se pospešuj organizacija in materialno stanje notarskih kandidatov.

Glede tega vprašanja sklenila je skupščina, kolikor se tiče organizacije, priporočati centralni deputaciji not. društva, da kolikor moči pospešuje zakonito organizacijo not. kandidatov in sicer na podlogi resolucije niževstrijških not. kandidatov, predložene lansko leto shodu avstrijsko-solnograjske skupine v Solnogradu, resolucije, ki meri na to, da se po komornih okrožjih združijo

notarski kandidatje v »zbor notarskih kandidatov« (Notariatscandidatenversammlung), ki bi bil kot korporacija nekako sporedben notarski zbornici; v le-tej naj bi imeli notarski kandidatje, zastopani po odposlancih iz svoje sredine (odposlanci pa morajo biti uže izprašani in imeti najmanj dveletno notarsko prakso) posvetovalni glas. — Skrb zbora notarskih kandidatov bi bila dalje, da neguje stanovsko čast, čut vkupnosti in da pospešuje sploh stanovske koristi ter vzdržuje urejene odnošaje med notarji in kandidati glede službenega razmerja.

Želeti bi bilo v istini, da bi imel storjeni korak obilo uspeha, in da bi notar. kandidatje, ki sedaj po zakonu niti istih pravic nimajo, katerih uživajo obrtni in trgovski pomočniki, zadobili zakonito organizacijo, ki je dostojna njihovi izobraženosti, izkušenosti in važnosti za uspešen razvoj in ugled notarskega stanu.

Kar se tiče zboljšanja gmotnega stanja notarskih kandidatov, katero je manj ali bolj zavisno od dobre volje in naklonjenosti »chefov«, izrekla se je s strani notarskih kandidatov želja, da se notarji poslužujejo za koncept le kandidatov — juristov, a da opuščajo takozvane »routiniers«, s katerimi je marsikdor napravil uže žalostno izkušnjo in kateri postavijo, ako se jim posreči v tem ali onem kraju dospeti do nezavisne pozicije, največji kontingent za — zakotno pisarstvo.

Pri drugi točki dnevnega reda bil je razgovor tudi o bolniškem zavarovanju notarskih pomožnih delavcev ter izrekla se je uže često izražena graja, da se glede tega zavarovanja notarski, kakor tudi advokatski kandidatje stavijo v jedno vrsto s preprostim dninarjem. Ako je človek še tako poln demokratskega mišljenja, priznati mora, da to ravnanje ne pospešuje ugleda stanu, ki zgol duševno dela in kateremu je v državi zaupan važni posel javnega poverjevanja pravnih poslov. Glede notarskih kandidatov izrekla se je želja, da bi se za njih zavarovanje za bolezní skrbelo v penzijskem zavodu s predrugáčbo pravil v ta namen; glede drugih pomožnih delavcev pa naj bi se notarijat postavil na isto stopnjo s cesarskimi uradi, ki svojih pomožnih uradnikov (diurnistov) tudi ne zavarujejo.

Za kraj zborovanja bodoče leto določilo se je na povabilo dotične notarske komore mesto Ljubno na Gorenjem Štajerskem.

Po završenem zborovanju združil je banket v hôtelu »Mallner« na Bledu zbrane notarje in kandidate v veselo, živahno zabavo in pri tej se je nazdravljalo solidarnosti, vztrajnosti in lepši bodočnosti notarskega stanu; poslal se je tudi telegrafični pozdrav društvenemu predsedniku dr. Stanislavu vitezu Madejskemu.

V živahnem veselem razgovoru, kjer je bila dana prilika spoznavati svoje uradne tovariše, bodriti in vspodbujati se k notranjemu odporu zoper mnogoštevilne napade na notarski stan, po krasni vožnji po jezeru, katero je sladilo improvizovano petje domačih pesmij, tekkel je le prehitro čas na rajskem Bledu in marsikomur je pri odhodu bilo žal, da je tako brzo minol v prijetni družbi kolegov krasni dan v raju kranjske dežele.

Na veselo, mnogobrojno svidenje drugo leto v Ljubnem!

Književna poročila.

Mjesečnik pravničkoga društva u Zagrebu prinaša naslednje razprave v br. 5. za majnik mesec: Pravna narav komposesorata. Od dra. Hinkovića. — Imadu li se po § 953 ogz. pod vjerovnici, koji su se jur nalazili, kad je učinjeno darovanje, razumievati samo oni vjerovnici, koji imadu pravomočno već dosudjenu tražbinu; ter imadu li se razumievati pod izrazom skraćeni (vjerovnici) samo oni, koji nisu mogli proti dužniku voditi ovrhu do namirenja? Od A. Rušnova. — Zakon od 7. ramazana 1274 (1858) o zemljištnom posjedu. Od Lj. pl. F. — Opet nešto o dostavnicah. Od dra. Stržića. V br. 6. za junij mesec: Ovrha osuda austrijskih i ugarskih burzovnih obraničkih sudova u kraljevini Hrvatskoj i Slavoniji. Priobćio dr. A. Badaj. — Uredjenje vrednote (valute) III. — Zamjenik suspendiranoga, svrgnutoga ili preminuloga odvjetnika. Od dra. Hinkovića. — Zakon od 7. ramazana 1274 (1858) o zemljištnom posjedu: Piše Lj. pl. F. — V br. 7. za julij: Tko je vlastan pridružiti se postupku kaznenom kao privatni učestnik (§ 35 k. p.) ter potjerati kao takav privatno-pravne zahtjeve svoje eventualno in putem subsidiarne tužbe pod § 36 O p.? Da li to pravo pripada i nasljednikom povriedjenika poslje smrti njegove? Od X. — Bludnost po § 129 I. b) kz. Od dra. Hinkovića.

Statuta lingua croatica conscripta, ili: hrvatski pisani zakoni: vinodolski, poljički, vrbanski a donekle i srega Krčkega otoka, Kastavski, veprinački i tršatski. Uredili dr. Franjo Rački, dr. V. Jagić i dr. I. Crnčić. Zagreb 1890. 8° str. LXXXII. 265. Cena 3 glđ.

Izdala je to za pravno povest hrvatsko važno delo „jugoslavenska akademija znanosti in umjetnosti“ in to kot prvi del četrtega zvezka